

Dle jediné směrodatných záznamů protokolu o hlavním líčení dostalo se porotcům právního poučení jak ohledně otázek (§ 325 tr. ř.) tak i o předpisech § 326 až 330 tr. ř., tedy zejména ohledně toho, kdy dlužno otázku o vině považovati za kladně zodpověděnou (§ 329 tr. ř.). Nad to bylo upozornění na to, že na otázku dodatkovou měli odpověděti teprve v případě kladného zodpovězení otázky hlavní, obsaženo výslovně v soupisu otázek. Neúplnost poučení není ostatně totožnou s nesprávností jeho, jež jediné dle zákona (č. 8 § 344 tr. ř.) může založiti zmatečnost. K tomu přistupuje, že přezkoumání právního poučení předsedou lze předsevzítí jen tehdy, je-li jeho obsah v protokolu o hlavním přelíčení obsažen, čemuž zde tak není.

Čís. 1038.

Výzva, by dělníci určité politické strany byli pro tuto politickou příslušnost vyloučeni z práce, zakládá skutkovou podstatu přečinu dle § 305 tr. zák.

(Rozh. ze dne 9. prosince 1922, Kr I 1285/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství v Českých Budějovicích ze dne 29. října 1921, jímž byl obžalovaný Hynek F. uznán vinným přestupkem útisku dle § 1 zákona ze dne 12. srpna 1921 č. 309 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu nalézacímu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody :

Na Hynka F.—a bylo žalováno, že dne 2. března 1921, vyzvav dělnictvo ve smaltovně, by hlasovalo o tom, kdo je pro a kdo proti tomu, by lidovci opustili továrnu, a, vykřiknuv po hlasování »ven s nimi« (t. j. lidovci), veřejně a před více lidmi vyzýval k nemravným a zákony zapovězeným činům a že se tak dopustil přečinu dle § 305 tr. zák. Nalézací soud vzal po skutkové stránce děj, v obžalobu daný, za prokázaný, neuznal však obžalovaného vinným přečinem dle § 305 tr. zák., nýbrž jen přestupkem útisku dle § 1 zákona ze dne 12. srpna 1921, č. 309 sb. z. a n. Zmateční stížnosti státního zastupitelství, brojící proti této kvalifikaci činu důvodem zmatečnosti čís. 10 § 281 tr. ř., nelze upříti oprávnění. Stížnost uplatňuje právem, že výzva obžalovaného k dělnictvu, by hlasováním rozhodovalo o tom, zda z důvodů politických má část dělnictva z práce býti vyloučena, a na výsledek hlasování toho se pojící výrok, směřující ku skutečnému provedení hlasování toho — obsahují v sobě vyzývání a podněcování nejméně k činům nemravným. Nemůže býti sporu o tom, že každý státní občan bez ohledu na své politické a náboženské přesvědčení má neporušitelné právo, hledati své zaměstnání a vykonávati práci kdekoli, a že není zákona nebo předpisu, jenž by zaměstnavatele obmezoval, poskytnouti zaměstnání a výdělek příslušníkům politické strany, o niž jde. Nemůže býti pochybností ani o tom, že jednání, směřující k tomu, by někdo byl z práce propuštěn anebo násilně vyloučen a tím chleba zbaven jen proto, že je příslušníkem jiné politické strany, než ostatní dělnictvo, přiči se nejen právnímu cítění, nýbrž i platným zásadám

morálky a nese proto na sobě ráz nemravnosti. Přechin dle § 305 tr. zák. náleží k trestným činům, ohrožujícím veřejný klid a pořádek. Ustanovení tohoto § tresce takové výzvy, jichž nebezpečnost záleží v působení na vůli neurčitěho počtu lidí buď ve směru nezákonném anebo nemorálním a v nichž se jeví snaha, by tito lidé byli otřeseni ve svých názorech o zavržitelnosti a špatnosti činů zákonem zakázaných nebo nemravných, aby v nich byl vzbuzen názor, který je způsobilým, ohroziti zachování veřejného pokoje a pořádku. Veškeré tyto náležitosti vykazuje jednání obžalovaného a zakládá proto v objektivním ohledu skutkovou povahu přechinu dle § 305 tr. zák. Dlužno-li tedy v jednání obžalovaného dle toho, co řečeno, spatřovati výzvu k činům nemravným, netřeba se obíratí otázkou, zda obsahovalo zároveň také výzvu k činům protizákonným. Podřazení činu obžalovaného pod mírnější ustanovení zákona o útisku je tudíž nesprávným, nehledíc k tomu, že zákon tento nabyl dle § 9 platnosti teprve 6. září 1921, kdežto čin byl spáchán před tím, totiž 2. března 1921, takže zákon tento, nevylučující v § 1 estatně trestnost činu podle jiných ustanovení trestních, nepřichází zde v úvahu. Uplatňovaný důvod zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř. je proto dán.

Čís. 1039.

»Zprotivení se« ve smyslu § 279 tr. zák. jest každá na venek projevená neposlušnost vůči vrchnostenské osobě, konající svou službu.

(Rozh. ze dne 9. prosince 1922, Kr I 1385/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Plzni ze dne 12. října 1921, pokud jím byl obžalovaný Josef B. uznán vinným toliko přestupkem dle § 314 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost státního zastupitelství napadá rozsudek potud, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným toliko přestupkem § 314 tr. zák., místo přečinem § 279 tr. zák., jak naň bylo žalováno. Stížnost dovolává se důvodu zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř. a nelze jí upříti oprávnění. Po skutkové stránce bere nalézací soud za prokázáno: 1. že dne 16. dubna 1920 dostavil se pod vedením obžalovaného Josefa B-a před budovu okresního soudu v N., kamž dodány byly do prozatimní vazby zajišťovací k nařízení okresního hejtmána Dra W. jako přednosty okresního obilního ústavu osoby, které den před tím přímým vystoupením proti rekvisiční komisi se provinily, značný zástup lidu, by se domáhal propuštění zatčených z vazby; 2. že přednosta okresního soudu v N. dal z důvodu zachování veřejného pořádku rozkaz vrchnímu četnickému strážmistru P-ovi, by prostor před soudem uvolnil, že P. za asistence četnických strážmistrů Bedřicha J-a a Václava H-a a dvou vojáků vyzval jménem zákona zástup lidu před soudem k rozchodu, a že tato bezpečnostní stráž pak, když lid neposlechl, se zbraní v ruce zástup z prostoru před budo-